

[Statsministeren.]

dansk standpunkt, at EFTA heller ikke under en ny udvikling må ændres til at blive et selvstændigt mål.

En af EFTAs opgaver — fra dansk side mener vi dens hovedopgave — er, som det også fremgår af konventionens tekst, at bane vejen for et stort europæisk marked, den brede løsning, som tjener både danske interesser og europæiske interesser bedst. Man har fra nogle sider stillet sig kritisk over for EFTA-konferencen i Wien; man har ment, at den ikke gav konkrete resultater, og at der i virkeligheden ikke skete noget synderlig bemærkelsesværdigt på dette møde. Jeg tror, det er en for snæver vurdering. Forholdet er jo det, at vi, formentlig fra næsten alle sider i denne sal, siden sammenbruddet af forhandlingerne om Englands, Danmarks og Norges tilslutning til fællesmarkedet i januar 1963 har været bekymrede over, at nye forhandlinger om et bredt europæisk samarbejde ikke kom i gang, men at hele sagen i realiteten stod stille, lå død. For at sådanne forhandlinger på ny kan komme i gang, må en række fundamentale forudsætninger opfyldes.

Lad mig som den første af disse forudsætninger nævne, at Storbritannien klart skal bestemme sig for at gå ind i et europæisk samarbejde, klart skal gå ind i forhandlinger herom og selv skal tage initiativ hertil. I hvert fald må det erkendes, at et nyt britisk initiativ er en betydningsfuld forudsætning for en ny europæisk forhandlingsrunde og et væsentligt led i den europæiske modningsproces. Forhåbentlig kan det, der nu er sket i Wien, tages som et udtryk for, at Storbritannien er ved at gøre sig rede i så henseende. Længere tør jeg ikke gå, men at der er sket en klimaændring i Storbritannien, det tror jeg alle iagttagere af britisk politik og alle læsere af britisk presse vil erkende.

En anden fundamental forudsætning for at gå videre vil være, at der skabes enighed om at tage et sådant initiativ inden for EFTAs medlemslande. I så henseende kan man i hvert fald ikke sige at EFTA-konferencen i Wien var resultatløs. Det communiqué, der blev udsendt, var vedtaget enstemmigt og fører til en procedure, der gennem en række — jeg erkender vanskelige — forberedelser skal lede op til et nyt EFTA-

møde, som skal finde sted i oktober her i København. I så henseende kan man altså ikke sige at Wienkonferencen var resultatløs.

Som en tredje forudsætning må man naturligvis nævne, at der overhovedet findes grobund for sådanne forhandlinger hos de seks, i fællesmarkedet, hos de seks' regeringer og i fællesmarkedskommissionen, og det er jo netop på at skabe en sådan grobund, initiativet fra Wien tager sigte; Wienkonferencen tager netop sigte på at skabe kontakt mellem de to markedsgrupper. Om det så vil lykkes, er en anden sag; det er for tidligt at udtale sig om det. Jeg tror, man skal gøre sig helt klart, at vi står ved begyndelsen af en lang og vanskelig modningsproces, og man må ikke vente, at den brede europæiske løsning skal indfinde sig fra den ene dag til den anden. Men det er afgørende, at de to markedsgrupper ikke glider længere fra hinanden, og at forhindre det var et af formålene med det initiativ, der blev taget på Wienmødet. Jeg synes, det var godt, initiativet blev taget, og vi skal ikke beklage dette initiativ fra dansk side.

Den ærede konservative ordfører, hr. Poul Møller, rejste spørgsmålet om mulighederne for at tage forhandlinger op om eller for at drøfte, for at overveje mulighederne for et fælles europæisk marked med hensyn til arbejdskraft og kapital. Jeg forstod det på den måde, at det ærede medlem ville drøfte, om noget sådant kunne være en mulig foranstaltning i en overgangsperiode, indtil markedsproblemerne finder deres endelige løsning i en virkelig bred samling af 13-14 eller endnu flere vesteuropæiske lande. Spørgsmålet om liberalisering af kapitalbevægelserne indgår allerede som et væsentligt led i OECDs arbejde i Paris, hvor foruden de europæiske lande også USA og Canada er medlemslande — og at USA og Canada er med, kan vel ikke gøre OECD til et ringere forum for sådanne drøftelser. Jeg vil også sige, at såfremt det lykkes at få en kontakt i stand mellem EFTA- og EEC-landene på basis af Wienkonferencen og på basis af den nye konference, der skal finde sted i København, vil det være spørgsmål, der kan tages op mellem EFTA- og EEC-landene. Der er for mig ingen tvivl om, at der, indtil vi når det mål at fjerne